

Nazwa kierunku kształcenia:

Psychologia

Rodzaj przedmiotu: specjalnościowy

Opiekun: prof. AEH dr hab. Aleksandra Korwin-Szymanowska

Poziom studiów (I lub II stopnia): Jednolite magisterskie

Tryb studiów: Stacjonarne

Profil kształcenia (ogólnoakademicki czy praktyczny): ogólnoakademicki

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: Psychologia sądowo-penitencjarna (PSY-M.D/7574)

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	30		egzamin
Razem	30	7	

Cele kształcenia

Wykład z psychologii sądowo - penitencjarnej wprowadza studentów w problematykę związku psychologii i prawa, rolę biegłego psychologa w opracowaniu opinii sądowo - psychologicznych dotyczących podejrzanych sprawców przestępstw, świadków i ofiar, opinii dotyczących nieletnich, a także problemów funkcjonowania człowieka w warunkach izolacji więziennej.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	-Zna rolę sądowego biegłego psychologa w sprawach karnych, cywilnych, rodzinnych oraz sprawach nieletnich - Posiada niezbędną wiedzę z zakresu psychologii zeznań świadków i zna metody diagnozy niezbędne do opracowania opinii sądowo - psychologicznej - Zna rodzaje, typy zakładów karnych i kategorie skazanych, cele kary pozbawienia wolności oraz metody oddziaływań penitencjarnych. -Zna skutki długotrwałej deprivacji potrzeb i roli podkultury więziennej.	Ps_A_W03 Ps_A_W04 Ps_A_W07
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	- Potrafi wyjaśnić wpływ czynników subiektywnych i obiektywnych na wiarygodność zeznań świadka i uzasadnić zasady przesłuchania małoletniego - ofiarę przestępstwa - Potrafi wskazać metody diagnozy konieczne do opracowania opinii w sprawach rozwodowych, opiekuńczych a także opinii dotyczących osób pozbawionych wolności.	Ps_A_U05 Ps_A_U06 Ps_A_U07
Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	- Potrafi wyjaśnić wpływ czynników subiektywnych i obiektywnych na wiarygodność zeznań świadka i uzasadnić zasady przesłuchania małoletniego - ofiarę przestępstwa - Potrafi wskazać metody diagnozy konieczne do opracowania opinii w sprawach rozwodowych, opiekuńczych a także opinii dotyczących osób pozbawionych wolności.	Ps_A_K01 Ps_A_K03 Ps_A_K08

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	- Przedmiot psychologii sądowej, wpływ wiedzy psychologicznej na tworzenie prawa i orzecznictwo. Wyjaśnienie podstawowych pojęć- czyn karalny, przestępstwo, małoletni, nieletni, wina umyślna i nieumyślna. Przedmiot i zakres diagnozy psychologicznej w sprawach karnych i cywilnych. Podstawowe metody badań. Prawa i obowiązki biegłego psychologa.	wykłady	2 / 2

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
2	Udział psychologa w opiniowaniu wspólnie z psychiatrami poczytalności sprawcy czynu karalnego. Wpływ chorób psychicznych, upośledzenia umysłowego i różnych zakłóceń czynności psychicznych na zdolność rozeznania znaczenia czynu i kierowania swym postępowaniem. Diagnoza psychologiczna osobowości sprawcy (zwłaszcza sprawców młodocianych), oraz sprawców wykazujących zaburzenia psychiczne.	wykłady	2 / 2
3	Świadkowie – typy świadków. Historia dowodu z zeznań świadków i ewolucja metod oceny ich wiarygodności. Obowiązki i prawa świadków. Przyczyny i rodzaje błędów w zeznaniach. Zasady przesłuchania świadków. Subiektywne i obiektywne czynniki wpływające na wiarygodność zeznań.	wykłady	2 / 2
4	Dziecko jako świadek. Rola psychologa podczas przesłuchania małoletniego świadka. Metody badań i opiniowanie formy zeznań, zdolności do relacjonowania przez dziecko zaobserwowanych sytuacji, motywacji do składania zeznań.	wykłady	2 / 2
5	Podstawowe założenia wiktymologii. Typy ofiar i ich możliwa rola w genezie przestępstwa. Omówienie przestępstw, w których najczęściej ofiarami są dzieci (znęcanie się, wykorzystywanie seksualne), kobiet (znęcanie się, zgwałcenia), ludzi starych i słabych (znęcanie się, kradzieże, rozboje, oszustwa).	wykłady	2 / 2
6	Przedmiot opinii psychologicznej w sprawach nieletnich wykazujących znaczny stopień wykołejenia społecznego oraz sprawców czynów karalnych. Niedostosowanie społeczne i wykołejenie – przejawy. Prognozowanie dalszego postępowania nieletniego w zależności od orzeczonego przez sąd środka.	wykłady	2 / 2
7	Przedmiot opinii psychologicznej w sprawach rozwodowych i opiekuńczych. Pozytywne i negatywne przesłanki rozwodu. Diagnoza więzi dziecka z rodzicami i stosunku rodziców do dziecka, oraz przewidywanego wpływu rozwodu na przebieg dalszego rozwoju dziecka.	wykłady	2 / 2
8	Rola biegłego psychologa w opiniowaniu w sprawach o ubezwłasnowolnienie. Ustalenie stopnia sprawności intelektualnej osoby która ma być ubezwłasnowolniona, jej zdolności do przewidywania skutków swoich działań, krytycyzmu, podejmowania racjonalnych decyzji. Profilowanie psychologiczne domniemyanych sprawców przestępstw. Analiza śladów psychologicznych.	wykłady	2 / 2
9	Historia instytucji więzienia. Systemy wykonania kary.. Typy i rodzaje zakładów karnych. Struktura i dynamika przestępczości w Polsce	wykłady	2 / 2
10	Wpływ izolacji więziennej na psychospołeczne funkcjonowanie człowieka. Procesy uruchamiane przez izolację – stygmatyzacja, standaryzacja, depersonalizacja, degradacji. Strategie radzenia sobie z sytuacją uwięzienia. Proces prizonizacji i jego skutki.	wykłady	2 / 2
11	Systemy wykonywania kary – zwykły, terapeutyczny, programowanego oddziaływania. Możliwości oddziaływania na skazanych w warunkach przełudnienia zakładów karnych- zapewnienie pracy, nauki, działań kulturalno oświatowych i sportowych. Prawa i obowiązki skazanych odbywających kare pozbawienia wolności	wykłady	2 / 2
12	Psychologiczna (oparta na wynikach badań) charakterystyka wybranych grup skazanych – zabójców, gwałcicieli, pedofilii, sprawców rozbojów.	wykłady	2 / 2

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
13	Charakterystyka podkultury więziennej. Gwara, tatuaże, wypadki nadzwyczajne (próby samobójcze, samookaleczenia).	wykłady	2 / 2
14	Rola psychologa więziennego. Opracowywanie opinii skazanych stwarzających szczególne trudności wychowawcze, skazanych na długie kary pozbawienia wolności, oraz za stosowanie przemocy w rodzinie, a także uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Prowadzenie warsztatów z komunikacji, asertywności, zastępowania , agresji, itp a także interwencji kryzysowej.	wykłady	2 / 2
15	Praca psychologów z osobami uzależnionymi na oddziałach terapeutycznych. Rola psychologa w przygotowaniu skazanych do zwolnienia.	wykłady	2 / 2

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA

WAGA FORMY ZALICZENIA

Egzamin

100

Metody kształcenia

- wykład
- filmy
- Prezentacje danych i wyników badań

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- Ciosek M . Psychologia sądowa i penitencjarna 2001
- Ciosek M . Izolacja więzienna 1993
- Gierowski J.K. Przedmiot i zakres sądowej diagnozy psychologicznej, w: J.K. Gierowski i A.S. Szymusik - Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie, Wyd. Collegium Medium UJ (str. 116-124) 1996
- Toeplitz - Winiewska . Fazy rozwojowe a metody przesłuchania dzieci, Dzieci Niczyje nr. 6 2004
- Gruza E. . Ocena wiarygodności zeznań świadków w procesie karnym, Wyd. Zakamycze (str. 57-153) 2003

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- Arntzen. Psychologia zeznań świadków 1989
- Habzda - Siwek E. . Diagnoza stanu psychicznego sprawcy a rozstrzygnięcia w procesie karnym 2002
- Hołyst B. . Psychologiczne i społeczne determinanty zeznań świadków 1989
- Kwiatkowska - Daluk . Przesłuchanie dziecka, str. 165-206 2001
- Lasocik Z. . Zabójca zawodowy i na zlecenie 2001
- Przybyliński S. . Podkultura więzienna, wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej 2006
- Sajkowska M . Wykorzystywanie seksualne dzieci. Teoria, badania, praktyka. Praca zbiorowa 2004
- Sitarczyk M . Nieletni sprawcy zabójstw. Sylwetki psychologiczne. 2004
- Szymanowska A. . Więzienie i co dalej 2003

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_A_W03 Ps_A_W04 Ps_A_W07	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	egzamin
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIEJĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_A_U05 Ps_A_U06 Ps_A_U07	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	egzamin
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_A_K01 Ps_A_K03 Ps_A_K08	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	egzamin